

# Examen VMBO-GL en TL 2019

drama

tijdvak 1

vrijdag 10 mei

9.00 - 11.00 uur

Achter het correctievoorschrift is een aanvulling op het correctievoorschrift opgenomen.

Vergeet niet je  op te zetten!

Klik op 'Start' om te beginnen.

Start ▶



Tijdens het examen kun je de volgende knoppen gebruiken:



ingesproken tekst



regelen van het volume



uitleg van het programma



ga een pagina terug of verder



ga naar het begin of het einde van het examen

Voor het openen van bronnen gebruik je de volgende knoppen:



afbeelding



videofragment

Wanneer je een videofragment hebt geopend:



videofragment vergroten. Je kunt ook dubbelklikken op de video voor het vergroten.



videofragment verkleinen. Je kunt ook dubbelklikken op de video voor het verkleinen.

Hiernaast kun je testen of het beeld en het geluid goed functioneren.

Het examen bestaat uit drie blokken met in totaal 38 vragen.  
Voor dit examen zijn maximaal 60 punten te behalen.  
Voor elke vraag staat hoeveel punten met een goed antwoord behaald kunnen worden.

Blok 1: Buut vrij  
Blok 2: Somedaymyprincewill.com  
Blok 3: Teatro Delusio

Beantwoord de vragen in de uitwerkbijlage.

Geef niet meer antwoorden (redenen, voorbeelden e.d.) dan er worden gevraagd. Als er bijvoorbeeld twee redenen worden gevraagd en je geeft meer dan twee redenen, worden alleen de eerste twee in de beoordeling meegeteld.



### Blok 1 Buut vrij

Dit vragenblok gaat over de korte film *Buut vrij* van Feike Santbergen. De puber Pien moet van haar moeder verstoppertje spelen met haar twee veel jongere broertjes. Tijdens het verstoppertje spelen doet Pien een bijzondere ontdekking.



In het fragment zie je de kamer van Pien. De rekvisieten zeggen iets over het karakter van Pien. De kledingstukken die door de kamer slingeren zouden bijvoorbeeld iets kunnen zeggen over het slordige karakter van Pien. Het losse muntje laat zien dat ze niet om geld geeft.

- (2p) - Noem nog twee verschillende rekvisieten die je ziet in het fragment en**
- noem per rekvisiet de karaktereigenschap van Pien.





*De vragen 2, 3, 4 en 5 gaan over hetzelfde fragment.*

Pien moet van haar moeder verstoppertje spelen met haar twee broertjes. Terwijl Pien telt, zoeken haar broertjes een verstopplek.

De scène is spannend zodra Pien haar broertjes probeert te vinden.

- (2p) - Noem twee verschillende soorten vormgevingsmiddelen die je vanaf 00:38 (tijdcode in beeld) in het fragment ziet/hoort en**
- leg voor elk soort vormgevingsmiddel uit hoe het de scène spannend maakt.



Op het moment dat het ene broertje "Buut vrij" zegt, gilt het andere broertje.

Het einde van dit fragment is een cliffhanger.

**(1p) - Leg uit wat het begrip cliffhanger betekent.**

**(1p) - Geef aan waarom het einde van dit fragment een cliffhanger is.**



Het broertje gilt, maar we weten nog niet waarom.

**(1p) Verzin een scène die zich daar nu zou kunnen afspelen.**

**Doe het als volgt:**

- **Noem alle spelgegevens en**
- **beschrijf de spelgegevens van jouw scène.**





Je hebt nu een deel van de cast gezien, namelijk Pien en haar twee broertjes (afbeelding).

In dit fragment kan elk personage de hoofdrol spelen.

- (1p) - Beschrijf waarom PIEN in dit fragment de hoofdrol speelt.**
- (1p) - Beschrijf waarom BROERTJE 1 in dit fragment de hoofdrol speelt.**
- (1p) - Beschrijf waarom BROERTJE 2 in dit fragment de hoofdrol speelt.**



Pien en haar broertjes ontmoeten Adil en zijn familie; het zijn vluchtelingen die verstopt zitten.

Een van de broertjes vraagt aan Pien waarom de man zo geschrokken reageerde. Pien antwoordt: "Omdat je zijn verstopplekje had ontdekt."

**(1p) Welke twee werelden brengt Pien in haar antwoord bij elkaar?**



Adil vraagt aan Pien of ze zijn familie naar Duitsland kan brengen.  
Pien krijgt door deze vraag een innerlijk conflict.

**(1p) Wat is de denktekst van Pien op het moment dat Adil haar de vraag stelt?**

**Doe het als volgt:**

**Verzin de denktekst van Pien waarbij**

- de denktekst het innerlijke conflict van Pien duidelijk maakt.
- de denktekst aansluit bij de vraag van Adil.



Pien reageert non-verbaal op de vraag van Adil.

Je kunt op drie manieren non-verbaal communiceren.

- (1p) - Noem de drie manieren waarop je non-verbaal kunt communiceren.**
- (2p) - Noem twee manieren waarop Pien in dit fragment non-verbaal communiceert en leg daarna beide manieren uit.**



De tekst van het gedicht:

*Meisje van god  
Je hebt het goed gedaan  
Het is een wedstrijd van waanzin  
En je hebt het goed gedaan  
Maar ga nu naar huis, naar huis  
Je bent de dappere in deze oorlog  
De wreedheid van de tijd en al het lijden zijn minder erg  
dan het vergeten van een teder gebaar  
Daar is liefde  
Wij delen liever een brandend huis met vrienden dan  
een bloementuin met een vijand  
Maar ga nu naar huis, naar huis  
Als ze je vragen 'wat heb jij dan gedaan?'  
Zeg ze dan 'wat kan een goed mens beter geven,  
behalve de liefde zelf'.  
Maar ga nu naar huis want ons huis staat in brand  
God, hoor ons gebed. Leidt haar naar huis en wijs ons  
de weg.*



De vragen 9 en 10 gaan over hetzelfde fragment.

De moeder van Adil ziet dat Pien het moeilijk heeft en vraagt haar bij zich te komen. De vrouw zegt een gedicht op, terwijl we filmbeelden zien. Je kunt stellen dat deze beelden associëren met de tekst van het gedicht.

**(2p) Beschrijf twee associaties van het filmbeeld met de tekst van het gedicht.**

**Doe het steeds als volgt:**

- Citeer een zin uit de tekst van het gedicht.
- Beschrijf het filmbeeld dat **TEGELIJK** met het citaat wordt getoond.
- Beschrijf de associatie van het filmbeeld met het gekozen citaat.





Pien begrijpt niet wat de moeder van Adil zegt, omdat ze de Nederlandse taal niet spreekt. Toch is Pien zichtbaar ontroerd. Dit komt door het spel en het stemgebruik van de vrouw.

**(1p) - Beschrijf het spel van de vrouw waardoor Pien ontroerd raakt. (Geef twee antwoorden.)**

- (1p) - Benoem het volume in het stemgebruik van de vrouw waardoor Pien ontroerd raakt.**
- **Benoem de klankkleur in het stemgebruik van de vrouw waardoor Pien ontroerd raakt.**





Pien en haar broertjes spelen nu samen met Adil verstoppertje. Het 'verstoppertje spelen' wordt hier een metafoor.

**(1p) Leg uit waarvoor dit een metafoor is.**



## Blok 2 [Somedaymyprincewill.com](http://Somedaymyprincewill.com)

Dit vragenblok gaat over de voorstelling *Somedaymyprincewill.com* (*Opeendagzalmijnprinskomen.com*) van de Nederlands/Turkse acteur Sadettin Kirmiziyüz. Dit doet hij in samenwerking met muziektheatercollectief The Sadists.

In deze voorstelling vertelt Sadettin over zijn zusje Sare met wie hij samen in Nederland is opgegroeid. Ook vertelt hij over haar terugkeer naar Turkije.

De titel van de voorstelling *Somedaymyprincewill.com* is geïnspireerd op twee bronnen.

**(1p) - Noem beide inspiratiebronnen.**

**(1p) - Geef aan welke twee verwachtingen over de voorstelling de titel *Somedaymyprincewill.com* oproept.**



Als het publiek de zaal binnenkomt, is de voorstelling al begonnen.

Sadettin is op een feest. In dit fragment krijg je informatie over

- **waar** dit feest zich afspeelt,
- **wanneer** dit feest zich afspeelt,
- **waarom** het feest wordt gegeven.

**(2p) - Benoem elk van de bovenstaande 3 W's.**

- **Leg bij elke W uit waaraan je dat kunt zien en/of horen.**



De eerste zin van de voorstelling die Sadettin uitspreekt, is:

"Bezing mij, o muze, het lot van de schone van Zutphen." (Vertel mij, godin, over het lot van het mooie meisje uit Zutphen.)

Sadettin mengt hier drama met een andere kunstdiscipline.

**(1p) Welke andere kunstdiscipline is dit?**



Het verhaal gaat nu terug in de tijd. Sadettin speelt hier de rol van zijn zusje Sare (afbeelding 1).

Sare is niet gelukkig. Haar vader woont in Turkije en hij stelt voor dat ze een tijdje vakantie neemt en naar Turkije komt om hem op te zoeken.

In het fragment zie je Sare in Istanbul. Ze wordt daar verliefd op een jongen die hoge status speelt (afbeelding 2).

**(1p) Noem drie manieren waarop de jongen hoge status speelt door middel van FYSIEK SPEL.**





*De vragen 16 en 17 gaan over hetzelfde fragment.*

Sare is verliefd op de jongen uit Istanbul, maar haar ouders willen haar uithuwelijken aan een neef.

Ze deelt haar gevoelens met anderen op een internet(forum).

De acteur achter het keyboard speelt een rol. Dit doet hij door verschillende stemtechnieken te gebruiken.

**(2p) Noem drie verschillende stemtechnieken die de acteur achter het keyboard gebruikt.**

**Doe het als volgt:**

- **Bekijk het citaat in de uitwerkbijlage.**
- **Noem hierbij DRIE verschillende stemtechnieken.**
- **Beschrijf van elke stemtechniek hoe hij wordt gebruikt om deze rol te spelen.**

**voorbeeld:**

<b>citaat</b>	<b>stemtechniek</b>	<b>gebruik stemtechniek</b>
"Wanneer was ik voor de laatste keertje echt gelukkig?"	accent	Arabisch
	pauze	voor "echt gelukkig"
	tempo	rustig
of:	toonhoogte	laag
of:	klemtoon	op "echt gelukkig"



**(1p)** Op welke manier verwijst de acteur achter het keyboard hier naar de werkelijkheid?

- A metafoor
- B nabootsing
- C typering



*De vragen 18 en 19 gaan over hetzelfde fragment.*

Sare wordt binnenkort uitgehuwelijkt aan haar neef. Toch besluit ze de jongen die ze toen in Istanbul ontmoette, te e-mailen.

In dit fragment zie je Sadettin praten tegen 'Sare' terwijl hij zich in haar transformeert.

**(1p) Op welk moment is de transformatie van Sadettin in zijn zusje Sare compleet? Geef dit moment aan met een citaat.**



**(1p) Hoort de transformatie van Sadettin in zijn zusje Sare bij de spelwerkelijkheid? Leg je antwoord uit.**



*De vragen 20 en 21 gaan over hetzelfde fragment.*

Sare trouwt uiteindelijk met haar vakantie liefde en emigreert naar Turkije. Haar ouders vinden het goed en de uithuwelijking met de neef gaat niet door. In deze scène wordt het huwelijksfeest voorbereid.

De voorstelling combineert de oosterse/Turkse cultuur met de westerse cultuur, ook in de muziek.

**(1p) - Noem twee elementen uit de muziek die oosters/Turks klinken.**

**(1p) - Noem twee elementen uit de muziek die westers klinken. Laat de songtekst buiten beschouwing.**



De tekst die de acteurs zingen (en waarin ook wordt gescholden), wordt 'vertaald' op de bordjes. Deze 'vertalingen' zijn grappig.

**(1p) Geef twee redenen waarom de vertalingen op de bordjes grappig zijn.**





*De vragen 22 en 23 gaan over dezelfde fragmenten.*

Voor Sare heeft deze voorstelling een happy end, omdat ze met haar grote vakantieliefde is getrouwd. Zij staat achter haar keuze (fragment 2). Sadettin vindt dat Sare een grote fout heeft gemaakt (fragment 1).

**Schrijf een dialoog voor Sare en Sadettin waarin zij ieder hun eigen standpunt verdedigen.**

**Doe het als volgt:**

- Noem een emotioneel argument van Sare.
- Noem een maatschappelijk argument van Sadettin,
- (1p) - Je schrijft een dialoog van precies 8 clausen.
- (1p) - In je dialoog gebruikt Sare één emotioneel argument om haar standpunt te verdedigen.
- (1p) - In je dialoog gebruikt Sadettin één maatschappelijk argument om zijn standpunt te verdedigen.



De voorstelling begon op het bruiloftsfeest van Sare waar Sadettin vertelde over het feest (fragment 1). De voorstelling eindigt opnieuw op dat feest en vlak erna. Nu vertelt Sare over haar bruiloft (fragment 2).

Dat de voorstelling begint met Sadettin en eindigt met Sare, is een keuze van de regisseur.

**(1p) Leg uit waarom de regisseur deze keuze heeft gemaakt. Betrek zowel Sadettin als Sare in je antwoord.**



### Blok 3 Teatro Delusio

Dit vragenblok gaat over de voorstelling *Teatro Delusio* van Familie Flöz. *Teatro Delusio* is een mimevoorstelling over het leven achter de schermen van drie theatertechnici: Berndt, Ivan en Bob.

(1p) Wat is een mimevoorstelling?



Het publiek komt de zaal binnen, terwijl de theatertechnici aan het werk zijn op het podium. Er is hier sprake van zowel werkelijkheid als spelwerkelijkheid.

**(1p) - Leg uit waarom dit begin werkelijkheid is.  
(Geef drie antwoorden.)**

**(1p) - Leg uit waarom dit begin SPELwerkelijkheid is.**



Dit fragment laat de magie van theater zien.

**(2p) Beschrijf twee manieren waarop hier de magie van theater zichtbaar wordt gemaakt.**





Het publiek lacht hier om absurde humor.

**(1p) Geef twee voorbeelden van absurde humor in dit fragment.**



*De vragen 28 en 29 gaan over hetzelfde fragment.*

In het fragment zie je de eerste technicus: Berndt.

Berndt heeft duidelijke karaktertrekken.

- (2p) - Noem twee karaktertrekken van Berndt die duidelijk worden VOORDAT hij de ladder beklimt.**  
- Leg bij elke karaktertrek uit waaraan je dat ziet.



Als Berndt de ladder opgaat, lijkt hij hoogtevrees te hebben. Dit blijkt uit zijn aarzeling voordat hij de eerste trede opgaat. Ook schrikt Berndt als hij naar beneden kijkt en valt.

**(1p) Beschrijf nog drie handelingen van Berndt waaruit blijkt dat hij hoogtevrees heeft.**



Je ziet hier een montage van drie verschillende scènes uit de voorstelling.

**(1p) Welke drie theatervormen zijn er in deze scènes te zien?  
Noem ze in de juiste volgorde.**



In dit fragment zie je onder andere Ivan, de tweede technicus, en een operazangeres.

Ivan moet een babypop aangeven aan de zangeres, maar dat gaat niet goed. Hierdoor ontstaat er slapstick.

- (3p) - Beschrijf drie momenten in het fragment waarin slapstick wordt gemaakt.**  
**- Geef bij elk moment aan wat het slapstick-effect is.**

*Teatro Delusio* speelt met het opkomen en afgaan van personages.

Stel, jij bent de zangeres en je komt op om te zingen tijdens een voorstelling.

**(1p) Welke personen zie je bij opkomst? Kruis in de uitwerkbijlage aan.**

	juist	onjuist
1 grimeur, lichttechnicus, publiek, choreograaf	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
2 geluidtechnicus, cast, decorbouwer, souffleur	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>
3 lichttechnicus, publiek, figurant, geluidtechnicus	<input type="checkbox"/>	<input type="checkbox"/>





*De vragen 33 en 34 gaan over hetzelfde fragment.*

**(1p) Welke cue krijgt de zangeres in het rood in het begin van het fragment?**



De theaterdirecteur is verliefd op de zangeres in het rood én op de zangeres in het geel.

**(1p) - Beschrijf twee handelingen van de directeur waaruit de liefde voor de vrouw in het rood blijkt.**

**(1p) - Beschrijf twee handelingen van de directeur waaruit de liefde voor de vrouw in het geel blijkt.**



Er wordt een balletvoorstelling opgevoerd waarbij een danser helpt bij de opkomst van de andere dansers.

- (1p) - Noem het aantal dansers dat wordt voorbereid op hun opkomst.**
- Noem het aantal acteurs dat wordt voorbereid op hun opkomst.



Ivan troost hier de derde technicus: Bob. Bob heeft acteerambities, maar weinig talent.

**(1p) Beschrijf de mimiek van het masker van Bob. (Geef drie antwoorden.)**



De technicus Bob helpt de directeur met zijn rol en denkt dat hij ook mee mag spelen. Hij is teleurgesteld als dit niet mag. De technicus Ivan neemt namens Bob wraak op de directeur: hij vervangt het neppistool door een echt pistool.

**(1p) Welke karaktereigenschap neemt Ivan nu van de directeur over?**



De meisjespop komt meerdere keren in de voorstelling voor. Ze start en eindigt de voorstelling met het aan- en uitzetten van de muziek.

In de voorstelling wordt niet duidelijk gemaakt welke rol de meisjespop speelt. Je zou kunnen zeggen dat ze een geest is die in het theater woont.

- (2p) - Noem een soort vormgevingsmiddel waaruit blijkt dat de meisjespop een geest is en leg je antwoord uit.**
- **Beschrijf een ander aspect waaruit blijkt dat ze een geest is.**



Dit was de laatste vraag van het examen.

Klik op  of  als je de vragen nog eens wilt langslopen.

Klik op de knop 'Stoppen' als je klaar bent.

#### Bronvermelding

De in dit examen gebruikte bronnen zijn vermeld in het examen zelf en/of in het correctievoorschrift, dat na afloop van het examen wordt gepubliceerd.

Einde